

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4301/2023
09.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Виолета Митровић, адвокат из ..., против туженог „Инекс узор“ АД Неготин, чији је пуномоћник Бојан Бончић, адвокат из ..., ради исплате отпремнине, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1085/23 од 10.08.2023. године, у седници већа одржаној дана 09.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 1085/23 од 10.08.2023. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Неготину П1 38/22 од 21.10.2022. године, допуњена решењем Основног суда у Неготину П1 38/22 од 12.01.2023. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу исплати трошкове поступка по ревизији у износу од 344.097,80 динара у року од 15 дана од пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Неготину П1 38/22 од 21.10.2022. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да му на име неисплаћене отпремнине по основу Уговора о ... услугама број ./12 од 01.06.2012. године исплати 2.023.920,00 динара са законском затезном каматом од 01.07.2016. године, као дана доцње, па до коначне исплате (став први изреке). Обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 278.340,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате (став други изреке).

Допунским решењем Основног суда у Неготину П1 38/22 од 12.01.2023. године обавезан је тужени да тужиоцу исплати поред досуђеног износа на име трошкова поступка још износ од 73.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, док је захтев тужиоца за исплатом трошкова поступка преко досуђеног а до траженог износа од 432.840,00 динара одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1085/23 од 10.08.2023. године, преиначена је пресуда Основног суда у Неготину П1 38/22 од 21.10.2022. године, допуњена решењем Основног суда у Неготину П1 38/22 од 12.01.2023. године, тако што је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му исплати на име неисплаћене отпремнине износ од 2.023.920,00 динара са законском затезном каматом од 01.07.2016. године, одбијен (став први изреке). Преиначена је одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке првостепене пресуде и допунско решење Основног суда у Неготину П1 38/22 од 12.01.2023. године, тако што је обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 329.340,00,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23 – други закон) Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код некадашњег Друштвеног предузећа „Инекс узор“ у Неготину од 1973. године на радном месту комерцијалног директора, а од 1975. године на месту директора све до приватизације 06.02.2009. године, када је тужиоцу престао радни однос решењем број .. од 17.02.2009. године, јер је остварио право на старосну пензију. Решењем о исплати отпремнине по основу оствареног права на старосну пензију од 05.09.2009. године тужиоцу је утврђена и исплаћена отпремнина у износу од 457.964,25 динара. Тужилац је након одласка у пензију закључио са туженим предузећем четири уговора о ... услугама дана 13.03.2009. године, дана 31.03.2010. године, дана 01.03.2011. године и 01.03.2012. године са роком важења на период од по годину дана за сваки уговор. Изменама Закона о привредним друштвима прописано је да се уговори о ... услугама могу закључити на период до четири године, те је дана 01.06.2012. године тужилац са туженим закључио уговор о ... услугама на период од четири године, односно до 18.05.2016. године. Наведеним уговором у члану 8. став 2. утврђено је да ће након разрешења са функције генералног директора пре или по истеку мандата тужиоцу бити исплаћена отпремнина у једнократном износу од шест месечних бруто зарада (зарада за месец који претходи разрешењу). По истеку тог уговора односно истеку мандата од четири године надзорни одбор друштва је дана 07.06.2016. године донео одлуку о разрешењу генералног директора тј тужиоца са 31.05.2016. године и за директора је изабран ББ. Књиговодство туженог предузећа је на својим аналитичким картицама по основу којих се прави бруто биланс својих обавеза потраживања предузећа књижило обавезу туженог у износу од 2.023.920,00 динара који је износ уговорен са тужиоцем по основу уговора о ... услугама. На Скупштини акционара туженог усвојени су финансијски извештаји тужиоца као генералног директора за 2012. годину, 2013. годину, 2014. годину и 2015. годину и вршене су ревизије тих извештаја од стране овлашћених ревизорских кућа. У финансијском извештају за 2012. годину исказана је

добит 9.923.217,02 динара, финансијски губитак за 2013. годину износио је 28.148.188,01 динар, који је покривен из нераспоређених добити из ранијих година, губитак у финансијском извештају за 2014. годину износио је 9.953.909,42 динара, а губитак у финансијском извештају за 2015. годину износио је 9.471.628,00 динара. Једногласном одлуком Скупштине акционара утврђено је да руководство туженог, укључујући и тужиоца није одговорно за настале финансијске губитке исказане у извештајима 2014. и 2015. године услед објективне околности.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца, налазећи да је тужилац испунио своје обавезе према предметном уговору и да основано потражује уговорену накнаду.

Другостепени суд је сматрао да се закључак првостепеног суда не може прихватити, јер материјално право није правилно примењено, из којих разлога је првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован. По становишту другостепеног суда обавеза послодавца на исплату отпремнине представља обавезу императивне природе, која је регулисана искључиво одредбама Закона о раду и то у случају одласка у пензију и престанка радног односа услед оглашавања запосленог технолошким вишком. Поред наведеног другостепени суд сматра да тужилац нема право на уговорену накнаду за успешно обављени рад зато што је тужени пословао са губицима, услед чега је радницима исплаћивана зарада у роби и новцу, па се не може сматрати да је успешно обавио уговорене послове генералног директора.

По становишту Врховног суда, другостепени суд је погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 48. став 4, 5. и 6. Закона о раду („Службени гласник РС“ 24/05...75/14) прописано је да се међусобна права, обавезе и одговорности директора који није засновао радни однос и послодавца уређују уговором. Лице које обавља послове директора из става 4. овог члана има право на накнаду за рад и друга права, обавезе и одговорности у складу са уговором. Уговор из става 2. и 4. овог члана са директором закључује у име послодавца надлежни орган утврђен законом или општим актом послодавца.

По становишту Врховног суда, основани су наводи ревизије да је другостепени суд неправилно применио материјално право када је закључио да је Уговор о међусобним правима, обавезама и одговорностима директора, у конкретном случају „... уговор“, ограничен искључиво одредбама Закона о раду. Овај уговор, иако регулисан одредбама Закона о раду, није уговор радног, већ ширег облигационо правног контекста. Ради се о двострано обавезном уговору облигационог права. Када је директор, као у конкретном случају ангажован ван радног односа, на његов статус се не примењује Закон о раду, већ се његова права и обавезе по основу обављања директорских послова у потпуности уређују уговором. У погледу садржине оваквих уговора, Закон о раду има једну оквирну норму, према којој, директор ангажован путем ... уговора „има право на накнаду за рад и друга права, обавезе и одговорности у складу са уговором“. Стога, таквим уговором се питање отпремнине, као излазног бонуса,

може уговорити другачије него што је прописано одредбама чланова 158. став 1, 2. и 3. и члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду.

У конкретном случају тужилац, као директор, је са тужним закључио уговор о ... услугама који је по својој правној природи уговор о међусобим правима, обавезама и одговорностима из члана 48. став 4. Закона о раду, којим је у члану 8. став 2. утврђено је да ће након разрешења са функције генералног директора пре или по истеку мандата тужиоцу бити исплаћена отпремнина у једнократном износу од шест месечних бруто зарада (зарада за месец који претходи разрешењу) што износи 2.023.920,00 динара.

Неправилан је правни закључак другостепеног суда да тужилац одговара за материјално правне недостатке свог испуњења и да нема право на отпремнину, као награду за успешно обављени рад, јер је тужени под његовим руководством пословао са губицима. Из чињеничног утврђења првостепеног суда произлази да је Скупштина акционара туженог сматрала да је одговорност за губитке код туженог објективна и да није резултат пропуста у руковођењу од стране тужиоца. Зато је правилан закључак првостепеног суда да је тужилац испунио своју уговорну обавезу. На то указује и утврђена чињеница да је тужилац након истека мандата изабран за саветника новог генералног директора.

Према томе, уговарање ове врсте отпремнине није противно одредбама Закона о облигационим односима и како је наступио основ за исплату отпремнине престанком мандата тужиоцу, то је тужени дужан извршити исплату у складу са чланом 8 став 2 Уговора о ... услугама од 01.06.2012. године.

Из наведених разлога Врховни суд је одлучио, као у ставу првом изреке на основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му на основу чланова 153, 154. и 163. став 2. ЗПП, припадају и одређени трошкови овог поступка, који обухватају трошкове на име састава ревизије 49.500,00 динара, као и на име судских такси за ревизију 117.839,20 динара и ревизијску одлуку 176.758,80 динара, што је све одмерено у складу са Адвокатском и Таксеном тарифом.

На основу члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**